

Realisatiekoers Common Ground

Collectiviseringsvoorstel

Informatiesamenleving, 21 mei 2025

Inhoud

1.	Inleiding.....	2
2.	Maatschappelijke opgave	2
3.	Kiezen voor gezamenlijke regie op gemeentelijke software.....	3
4.	Focus: digitale dienstverlening	6
5.	Wat betekent dit voor mijn gemeente	7
6.	Transitie	7
7.	Marktstrategie	8
8.	Financiering.....	8

1. Inleiding

De afgelopen jaren is volop geïnvesteerd in het ontwikkelen en beproeven van oplossingen op basis van de informatiekundige visie Common Ground. Dit heeft tastbare resultaten opgeleverd: diverse gemeenten hebben deze werkwijze inmiddels succesvol geïmplementeerd, en oplossingen in productie genomen¹. De tijd is nu rijp om de stap naar brede toepassing te zetten, zodat alle gemeenten – en daarmee ook hun burgers – kunnen profiteren van de voordelen die deze aanpak biedt: snellere dienstverlening, betere gegevensbescherming en meer regie voor de burger tegen de laagst mogelijke kosten.

Met het instemmingsbesluit van de ALV in juni 2024 ten aanzien van de propositie voor het Transitieprogramma Common Ground, hebben gemeenten zich gecommitteerd aan een gezamenlijke aanpak voor de verdere ontwikkeling en implementatie. De VNG Verenigingsstrategie 2030 en de Resolutie Collectivisering Digitalisering benadrukken die koers: samen werken aan gemeentelijke digitalisering. Ook op landelijk niveau tekent zich via de Nationale Digitalisering Strategie (NDS) steeds nadrukkelijker een beweging af richting interbestuurlijke samenwerking, waarbij overheden gezamenlijk optrekken in plaats van ieder afzonderlijk het wiel te blijven uitvinden.

De precieze invulling en richting is echter nog onvoldoende bepaald om daadwerkelijk tot een eenduidige gezamenlijke gemeentelijke informatievoorziening te komen. Daarmee komt nu de strategische vraag centraal te staan welke realisatiekoers het meest geëigend is om de Common Ground-aanpak duurzaam en landelijk te verankeren; waarop standaardiseren gemeenten en hoe worden de taken verdeeld? Om een goede afweging te kunnen maken is een verdiepend onderzoek uitgevoerd door M&I/Partners. Op basis van hun analyse adviseren zij gemeenten om de krachten te bundelen en gezamenlijk met leveranciers richting te geven aan de digitale transformatie van het lokaal bestuur door op verschillende onderdelen *Samen te Denken, te Bouwen of te Exploiteren*.

2. Maatschappelijke opgave

Momenteel ondervinden gemeenten, dat keuzes uit het verleden niet meer aansluiten bij het belang dat digitalisering nu heeft voor het leveren van kwalitatieve dienstverlening. Slecht samenwerkende applicaties en maatwerkoplossingen leiden tot hoge kosten, beperkte wendbaarheid en onvoldoende grip op data en processen.

De maatschappelijke uitdagingen waarvoor gemeenten staan, vereisen een digitale infrastructuur die:

- **Burgers en ondernemers beter bedient** door naadloze en toegankelijke digitale dienstverlening.
- **Nieuwe wet- en regelgeving sneller implementeert** en bestuurlijke ambities ondersteunt.
- **Veilig en toekomstbestendig is**, met sterke bescherming van persoonsgegevens en cyberweerbaarheid.

¹ Dit zijn onder andere toepassingen als Signalen, Gem chatbot, Open Web Concept, Open Zaak, Open Formulieren. Zie ook het Common Ground Portfolio: <https://commonground.nl/page/view/b68441ec-e536-4f81-82d8-ce6f3d6606a9/portfolio>

- **Kosten bespaart** door gezamenlijke ontwikkeling, efficiënter inkoopbeleid en hergebruik van oplossingen.
- **Gemeentelijke autonomie versterkt**, door te werken met open standaarden en leveranciers flexibeler in te zetten.

Common Ground is de gekozen koers om te werken richting een moderne, flexibele en efficiënte informatievoorziening, gebaseerd op open standaarden en hergebruik van gegevens. Op basis daarvan kunnen gemeenten vervolgens in goede samenwerking met leveranciers de digitalisering – die een belangrijke randvoorwaarde is voor de gemeentelijke dienstverlening – verder vormgeven. Door als gemeenten gezamenlijk te werken aan een gestandaardiseerde en modulaire informatievoorziening en daar een beetje autonomie in te leveren, wordt ruimte gecreëerd voor meer beleidsmatige autonomie om eigen inhoudelijke keuzes te maken, sneller in te spelen op maatschappelijke ontwikkelingen en dienstverlening toekomstbestendig in te richten.

Deze koers stelt gemeenten in staat om belangrijke publieke waarden – transparantie, betrouwbaarheid, gegevensbescherming en digitale soevereiniteit – zelf vorm te geven. Zij willen niet langer slechts afnemer zijn van systemen, maar mede-eigenaar van de oplossingen die zij gebruiken. Dit vraagt om collectieve organisatiekracht en sterk opdrachtgeverschap, en levert meer autonomie op waar het er echt toe doet: bij het organiseren van integrale dienstverlening die aansluit bij de behoeften van inwoners, ondernemers en partners. Kortom: dit is geen technische keuze, maar een strategische stap richting een sterker en weerbaarder lokaal bestuur.

In juni 2024 hebben gemeenten deze richting omarmt door het vaststellen van de Propositie transitieprogramma Common Ground. Nu wordt een stuk concreter hoe die richting er precies uit gaat zien. Het is belangrijk om deze af te spreken. In de uitvoeringspraktijk blijkt dat het ontbreken van een aantal fundamentele keuzes over standaardisatie en taakverdeling herhaaldelijk tot discussies en onzekerheid leidt, wat tot stagnatie van de implementatie leidt. Terwijl juist versnelling nodig is.

3. Kiezen voor gezamenlijke regie op gemeentelijke software

Door een adviesbureau is onderzocht welke keuzes het collectief van gemeenten zou moeten maken om de gemeentelijke digitalisering de komende jaren passend in te gaan richten. Onder gemeentespecifieke software wordt daarbij verstaan de softwaresystemen waarmee primaire processen worden uitgevoerd; software die speciaal voor Nederlandse gemeenten is gemaakt.

Hiervoor is een afwegingskader ontwikkeld waarin technische, operationele en bestuurlijke overwegingen zijn teruggebracht tot vier bestuurlijke waarden:

- *Slagkracht*: het vermogen van de gemeente om snel en effectief in te spelen op verandering, zowel in dagelijkse processen als bij uitzonderlijke situaties binnen de *bestaande* kaders.
- *Grip*: het vermogen van de gemeente om haar digitale processen effectief te beheren, risico's te minimaliseren, kosten te beheersen en tegelijkertijd in te spelen op toekomstige technologische veranderingen.
- *Veranderkracht*: het vermogen van de gemeentelijke informatievoorziening en de IT-organisatie om flexibel en effectief in te spelen op *nieuwe* ontwikkelingen, beleidsdoelen en maatschappelijke uitdagingen.
- *Autonomie*: het vermogen van de gemeente om regie te voeren over haar digitale infrastructuur, data en technologische keuzes. Dit verhoogt de flexibiliteit, waarborgt digitale soevereiniteit en versterkt de innovatiekracht.

Het afwegingskader is gebruikt om per laag van de Common Ground architectuur af te wegen welke keuze op het gebied van standaardisatie gemaakt moet worden en welke verdeling van taken en verantwoordelijkheden tussen gemeenten, leveranciers en regie- en leveringsorganisaties zo optimaal mogelijk aansluit op de bestuurlijke waarden.

Dit is vertaald in drie aanpakken/samenwerkingsvormen: Samen Denken, Samen Bouwen en Samen Exploiteren:

- *Samen Denken* betekent dat gemeenten gezamenlijk bepalen *hoe* digitalisering eruit moet zien. Ze spreken collectief af welke spelregels en standaarden er gelden, zodat iedereen software kan ontwikkelen die op elkaar aansluit; zij standaardiseren op specificaties. Een klein deel van de taken wordt collectief opgepakt, de rest blijft decentraal liggen bij gemeenten en marktpartijen.
- *Samen Bouwen* gaat een stap verder: gemeenten geven samen opdracht aan leveranciers om software te bouwen en onderhouden. Leveranciers helpen vervolgens elke gemeente om de software klaar te maken voor gebruik en in te richten naar de eigen werkwijze. Gemeenten standaardiseren op software. Een deel van de taken verschuift naar het collectief (o.a. opdrachtgeverschap, eigenaarschap).
- *Samen Exploiteren* is de volgende fase: gemeenten geven samen opdracht aan leveranciers om software niet alleen te bouwen en onderhouden, maar ook direct gebruiksklaar te maken. De gemeente hoeft dan alleen nog de instellingen aan te passen aan de eigen organisatie. Gemeenten standaardiseren op software. Het overgrote deel van de taken wordt collectief ingevuld.

Gemeenten maken de volgende keuzes voor de verschillende lagen van de Common Ground architectuur:

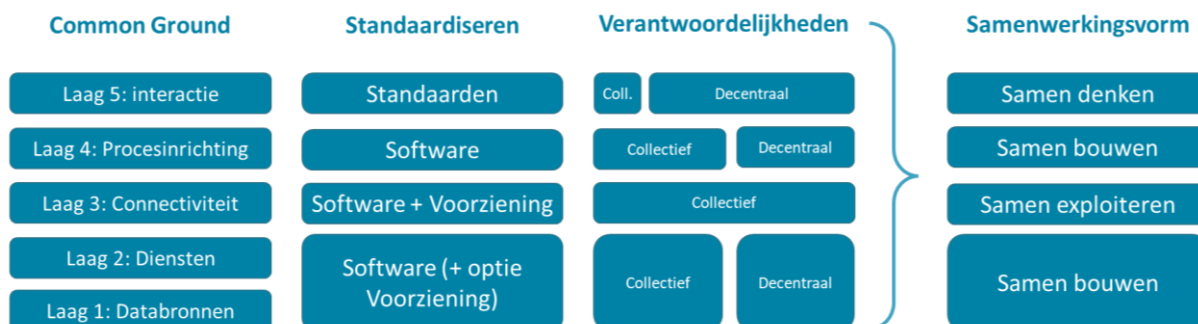
- De Interactie² laag – *Samen Denken*. Dit is de ‘voorkant’ van de dienstverlening: de websites en apps die burgers, ondernemers en medewerkers gebruiken. Door hierover afspraken te maken in de vorm van kaders en standaarden, blijft er voldoende ruimte voor gemeenten om hun dienstverlening flexibel aan te passen aan de lokale situatie. Dit zorgt voor meer *veranderkracht* en *slagkracht* van gemeenten en biedt *autonomie*.
- De Procesinrichting³ laag – *Samen Bouwen*. Achter de schermen verlopen processen vaak anders van gemeente tot gemeente. Toch kan de software die deze processen ondersteunt (zoals bedrijfsregels en werkstromen) wél gezamenlijk ontwikkeld worden. Dat maakt het makkelijker om snel in te spelen op nieuwe wet- en regelgeving. Gemeenten hoeven zo niet telkens opnieuw het wiel uit te vinden. Dit verhoogt de *grip* en versterkt *slag- en veranderkracht*.
- De Connectiviteit⁴ laag – *Samen Exploiteren*. Deze laag zorgt ervoor dat alle onderdelen van de digitale omgeving met elkaar kunnen communiceren, ook met externe bronnen zoals landelijke registers. Het is als het ‘wegennet’ tussen systemen. Hier is landelijke standaardisatie al geregeld (via FSC). Door deze laag volledig gestandaardiseerd en gebruiksklaar in overleg met het Rijk aan te bieden, kunnen gemeenten kosten besparen en de betrouwbaarheid en veiligheid vergroten. Het versterkt *grip* en *slagvaardigheid*.

² Interactie laag: dit is het zichtbare deel van de software; de schermen en apps waarmee gebruikers aanvragen kunnen indienen, informatie inzien en processen kunnen uitvoeren.

³ Procesinrichting laag: hierin zitten functies voor het vastleggen en uitvoeren van processen en bedrijfsregels en voor het bewaken dat deze op de juiste wijze worden gebruikt.

⁴ Connectiviteit laag: deze laag zorgt ervoor dat de bovenliggende lagen op een betrouwbare en flexibele manier contact kunnen leggen met dienstenaanbieders uit de Diensten laag. Dat kunnen gemeentelijke diensten zijn, maar ook diensten van andere overheden.

- De lagen Diensten⁵ en Databronnen⁶ - *Samen Bouwen*. Dit zijn de onderdelen waarin data wordt opgeslagen, verwerkt en ontsloten. Door hiervoor gezamenlijke software te gebruiken, houden gemeenten grip op hun gegevens en kunnen ze beter voldoen aan wet- en regelgeving. Ook wordt het eenvoudiger om wijzigingen door te voeren, bijvoorbeeld als er nieuwe wetten komen. Dat vermindert de complexiteit en verhoogt de uitvoerbaarheid. Het leidt tot meer *veranderkracht*, *grip* en *autonomie*.

Door primair te kiezen voor Samen Bouwen voeren gemeenten een stevige paradigmawijziging door en zetten zij een grote stap naar het gezamenlijk regie voeren op de eigen digitalisering. Dit past bij de ambitie om te collectiviseren en als één bestuurslaag vorm te geven aan de digitalisering, zoals verwoord in de verenigingsstrategie, de Digitale Agenda 2028 en de Resolutie Collectivisering Digitalisering.

In de informatiekundige visie Common Ground worden de huidige grote systemen opgedeeld in kleinere onderdelen (componenten). Door de kern van de digitale dienstverlening generiek te maken weten leveranciers precies waar en hoe zij ter ondersteuning van gemeentelijke taken kunnen aansluiten. Aansluiten op het burgerportaal, de gegevenslaag, regels, de integratie met landelijke voorzieningen en andere generieke gemeentelijke bouwblokken. Generieke onderdelen van de gemeentelijke digitalisering zijn digitale bouwstenen, voorzieningen of applicaties die zodanig ontworpen zijn dat ze herbruikbaar en toepasbaar zijn door alle 342 Nederlandse gemeenten, ongeacht hun omvang of organisatie-inrichting. Deze onderdelen zijn afgestemd op de specifieke werkprocessen en wettelijke taken van gemeenten en voldoen aan de volgende kenmerken:

- **Herbruikbaar:** Ze zijn modulair en gestandaardiseerd, zodat elke gemeente ze kan gebruiken zonder dat ze telkens opnieuw ontwikkeld hoeven te worden.
- **Samenhangend:** Ze sluiten aan op landelijke standaarden en voorzieningen (zoals de GDI – Generieke Digitale Infrastructuur) en dragen bij aan een samenhangend digitaal ecosysteem binnen het gemeentelijk domein.
- **Transparant:** Ze zijn zo veel als mogelijk volledig transparant in werking zodat de burger kan vertrouwen op een eerlijke behandeling met respect voor privacy en een veilige omgang met gegevens.

⁵ Diensten laag: diensten in deze laag verzamelen gegevens uit één of meerdere databronnen of voeren daar wijzigingen in door conform wet- en regelgeving.

⁶ Databronnen laag: hierin wordt gemeentelijke data opgeslagen en beschikbaar gesteld op een gestandaardiseerde wijze, die voldoet aan wet- en regelgeving.

De voorgestelde werkwijze maakt dat gemeenten samen de regie moeten voeren. Per domein of onderdeel werken zij samen in communities. Gemeenten brengen inhoudelijke kennis in en stellen samen de eisen op. Ze bepalen ook waarin wordt geïnvesteerd. Zo versterken zij de kwaliteit en kracht van hun opdrachtgeverschap. Leveranciers doen mee in de communities. Zij leveren kennis, bouwen de software in opdracht en ontwikkelen dienstverlening om gemeenten te ondersteunen bij het gebruik van de gezamenlijke oplossingen. Belangrijk is dat er organisatorisch en financieel ruimte blijft voor innovatie (nieuwe functionaliteit, technologische vernieuwingen) en variatie (overbruggen van verschillen tussen gemeenten). Er is dus geen sprake van verplicht standaardiseren op één component, maar van een bewuste keuze voor één of meer varianten door de community op basis van heldere en transparante overwegingen.

Om te voorkomen dat gemeenten op een onderdeel afhankelijk worden van een enkele leverancier, moet goed worden uitgewerkt op welke wijze eigenaarschap en licentiemodellen worden vormgegeven.

4. Focus: digitale dienstverlening

In aansluiting op het uitvoeringsprincipe uit de Resolutie Collectivisering Digitalisering, dat ambities gefaseerd worden gerealiseerd, wordt bewust gekozen om de principes van Common Ground eerst toe te passen binnen het domein dienstverlening⁷. Daar is de waarde voor burgers en ondernemers het grootst en hebben gemeenten het meest eigen regie. Door te starten in dit domein kunnen gemeenten aantoonbaar waarde realiseren in de vorm van snellere, betrouwbaardere en transparantere dienstverlening. Bovendien maakt de aard van het dienstverleningsproces – met relatief uniforme processen en veel interactie met burgers – het mogelijk om snel schaalbare oplossingen te ontwikkelen. Deze keuze creëert niet alleen zichtbare maatschappelijke meerwaarde, maar kan hierdoor ook goed fungeren als vliegwiel voor bredere toepassing van Common Ground in andere domeinen. Daarbij sluit het domein dienstverlening naadloos aan bij landelijke ontwikkelingen op het gebied van digitale overheidsdienstverlening en interbestuurlijke agenda's en standaarden zoals die van de Digitale Overheid.

Binnen het domein dienstverlening zijn diverse koplopers, zowel gemeenten als marktpartijen, al geruime tijd actief met het toepassen van de Common Ground-principes. Hun inspanningen en gerichte investeringen van de afgelopen jaren hebben geresulteerd in een substantieel aantal herbruikbare componenten, bouwstenen en praktijktoepassingen. Deze vormen inmiddels een solide basis voor verdere opschaling. Zo zijn er met de ontwikkeling van een omnichannel-benadering van gemeentelijke dienstverlening en binnen het Platform Dienstverlening waardevolle resultaten behaald. Initiatieven van o.a. Dimpact-gemeenten, de G4 en de samenwerking binnen de Open Web Concept Community vormen een ecosysteem dat innovatie bevordert en de adoptie van Common Ground binnen het dienstverleningsdomein versnelt. Door de koplopers te ondersteunen en faciliteren en gericht te werken aan brede toepasbaarheid zullen we brede adoptie bij gemeenten realiseren.

⁷ Met 'dienstverlening' wordt hier bedoeld de online dienstverlening aan burgers en organisaties (zoals het aanvragen van producten/diensten en het openbaar maken van gemeentelijke informatie), de functionaliteit waarmee medewerkers de dienstverlening uitvoeren en onderliggende voorzieningen (zoals identificatie, bedrijfsregels en gegevensregistraties).

5. Wat betekent dit voor mijn gemeente

De collectieve aanpak en nauwere samenwerking vereist van gemeenten een strategische keuze over de mate waarin zij willen bijdragen aan en profiteren van collectieve voorzieningen, inclusief een actieve rol in communities en een duidelijke positionering binnen regie- en leveringsstructuren.

Gemeenten moeten zich niet alleen oriënteren op de technische kant van de transitie naar Common Ground, maar ook op de organisatorische en bestuurlijke randvoorwaarden. Sterke regie, actieve betrokkenheid van leveranciers en realistische verwachtingen ten aanzien van kostenbesparingen op de korte termijn zijn allemaal van belang. Common Ground biedt een helder handelingsperspectief: door samenwerking met andere gemeenten en deelname aan landelijke initiatieven vergroten gemeenten hun grip op kosten, kwaliteit en innovatie binnen de informatievoorziening.

Voor gemeenten is het van cruciaal belang dat tijdens de transitie naar Common Ground de continuïteit van de gemeentelijke dienstverlening onverminderd gewaarborgd blijft; dienstverleningsprocessen moeten blijvend functioneren en mogen niet onderbroken worden door technologische vernieuwing. Een zorgvuldig gemanagede overgang – de transitie – is essentieel om te voorkomen dat kritieke IT-voorzieningen uitvallen of de dienstverlening aan burgers en ondernemers in het gedrang komt.

6. Transitie

De gekozen richting betekent een verandering voor gemeenten én leveranciers. In de nieuwe situatie organiseren gemeenten de digitalisering anders. Zij stellen gezamenlijk kaders vast en laten op basis hiervan software ontwikkelen en beheren. De vraag van gemeenten verandert en de markt zal zich daarop moeten aanpassen. De nieuwe manier van samenwerken vraagt dat gemeenten hun rol als opdrachtgever bewuster en krachtiger invullen. Dat betekent gezamenlijke kaders stellen, actief sturen op kwaliteit en voortgang, en verantwoordelijkheid nemen voor het collectieve belang. Deze verandering zal niet van de ene op de andere dag plaatsvinden, maar moet stap voor stap groeien door samenwerking en ervaring.

Ook voor gemeenten zelf betekent dit een andere manier van werken. Waar voorheen per gemeente werd bepaald welke software het beste paste, wordt nu gestandaardiseerd op software. Gemeenten behouden ruimte voor lokale inrichting, maar zullen convergeren op basis van de gezamenlijke koers. Belangrijk is dat iedere gemeente het juiste moment kiest om in te stappen – met oog voor de lokale context en randvoorwaarden. Dit vereist goed collectief opdrachtgeverschap.

De transitie kan niet meteen over de volle breedte van gemeentelijke software. Gemeenten starten met het domein van digitale dienstverlening en pakken daarna de rest domeinsgewijs op. IST en SOLL zullen langere tijd naast elkaar bestaan. Het is cruciaal om nu, met het einddoel in beeld, een zorgvuldige route te bepalen. Een gezamenlijke transitiestrategie is nodig en biedt voorspelbaarheid, richting, tempo en houvast. Aanvullend is een migratie- en aansluitstrategie nodig. Deze beschrijft hoe gemeenten technisch en organisatorisch kunnen overstappen naar de nieuwe werkwijze en voorzieningen, met ruimte voor maatwerk waar nodig, maar altijd met het gezamenlijke doel als stip op de horizon. Het programma Common Ground stelt deze plannen op en richt – zoals eerder in de Propositie Common Ground aangekondigd – een regieorganisatie in voor de uitvoering van deze plannen. Gemeenten hebben een actieve rol in de regieorganisatie.

Vanuit het programma worden handreikingen aangeleverd om gemeenten in staat te stellen hun eigen rol in te vullen.

7. Marktstrategie

De voorgestelde aanscherping van de koers betekent een wezenlijke verandering in de samenwerking tussen gemeenten en marktpartijen. Waar nu nog vooral software van leveranciers wordt afgenomen via individuele contracten, nemen gemeenten straks gezamenlijk de regie en het eigenaarschap over hun informatielandschap. Gemeenten worden meer en meer gezamenlijk opdrachtgever, financier en eigenaar (intellectueel eigendom) van software en versterken eigenaarschap van en toegang tot gemeentelijke data. Het geschetste toekomstbeeld gaat uit van en ziet mogelijkheden voor meerdere aanbieders in de ontwikkel, beheer en doorontwikkeelfase waarin ruimte en behoefte is aan innovatie vanuit marktpartijen. Marktpartijen passen zich stap voor stap aan op deze nieuwe samenwerking. De leveranciers voor de koplopers werken al volgens de nieuwe aanpak.

De transitie naar collectief opdrachtgeverschap heeft ook gevolgen voor verdienmodellen in de markt. Bedrijven moeten hun waardepropositie aanpassen, omdat inkomsten minder op intellectueel eigendom en licenties gebaseerd zullen zijn en meer via dienstverlening, zoals softwareontwikkelingen, implementatieondersteuning en levering van softwarediensten (SaaS) zullen komen. De veranderingen zorgen aan het begin voor frictie, want (markt)partijen moeten zich hierop kunnen instellen. De duidelijke koers geeft een langetermijnperspectief en versterkt daarmee het innovatieve en adaptieve vermogen van leveranciers die op de gemeentelijke markt opereren. Een zorgvuldige aanpak, waarbij rekening wordt gehouden met de belangen van alle betrokkenen en recht wordt gedaan aan de wederzijdse afhankelijkheid, is cruciaal voor een succesvolle en stabiele overgang. Zo wordt voorkomen dat marktpartijen zich terugtrekken uit de gemeentelijke markt en dat gemeenten worden geconfronteerd met hoge kosten. Marktpartijen worden daarom uitgenodigd om deel te nemen aan het vormgeven van de overgang.

Collectief opdrachtgeverschap brengt kansen mee om de marktwerking te versterken. Belangrijk daarbij is het behouden van de innovatieve kracht van marktpartijen en ook het stimuleren dat meerdere marktpartijen (multi-vendorstrategie) blijven opereren op de gemeentelijke markt. Door bewust te kiezen voor samenwerking met meerdere leveranciers en zorgvuldige verkaveling van opdrachten, behouden gemeenten keuzevrijheid en maken zij het voor marktpartijen aantrekkelijk om actief te blijven op de gemeentelijke markt. Dit voorkomt nieuwe vormen van afhankelijkheid en draagt bij aan een open en concurrerende ICT-markt. Een markt waarin ruimte is voor gevestigde partijen om zich aan te passen en waarbij ook ruimte is voor kleinere en gespecialiseerde partijen.

8. Financiering

Er wordt een business case opgesteld op basis van de uitgezette koers en de focus op het dienstverleningsdomein, zoals dit in de Resolutie Collectivisering Digitalisering is beschreven. Voor de wijze van financieren wordt aansluiting gezocht bij de uitwerking van de resolutie van gezamenlijke en waar mogelijk overheid brede financieringsconstructen, met ook Europese middelen in scope.

De keuze voor collectief eigenaarschap van software betekent dat gemeenten samen verantwoordelijk worden voor het laten ontwikkelen en beheren hiervan. Dit heeft ook gevolgen voor de financiële inrichting.

Waar gemeenten nu doorgaans ieder afzonderlijk een-op-een afspraken maken met leveranciers en licentie- en onderhoudskosten betalen, gaan zij in de nieuwe situatie in toenemende mate bijdragen aan de ontwikkeling en het onderhoud van gezamenlijke software. Deze bijdragen maken het mogelijk om de benodigde investeringen collectief te financieren. Op dit moment ontwikkelen meerdere leveranciers dezelfde functionaliteit. De investeringen, en daarmee de kosten voor gemeenten, liggen daardoor nu hoger dan als gemeenten deze functionaliteit één keer gezamenlijk laten ontwikkelen. Te verwachten is dat gemeenten hierdoor op termijn minder meerkosten maken en besparingen realiseren.

Het gebruik van collectieve software biedt ook andere voordelen. Zo vervalt de noodzaak voor individuele aanbestedingen, wat leidt tot lagere kosten en minder inzet van gemeentelijk personeel.

De overgang naar deze nieuwe werkwijze brengt uiteraard eenmalige kosten met zich mee. Door zoveel mogelijk aan te sluiten op natuurlijke vervangingsmomenten van bestaande systemen binnen gemeenten, kunnen deze kosten beheersbaar blijven en wordt dubbele investering voorkomen.